

Jo *llegís* (ImS 1)

(ALDC, IX, 2037. Jo *llegís* [ImS 1])

Com en totes les persones d'aquest imperfecte de subjuntiu, prescindim de la diferència *lle-*, *lli-* del radical en favor de la variant normativa, *llegís*; per a tal diferenciació, veg. mapes 1358 i 1359.

El paradigma de l'imperfecte de subjuntiu del llat. vg. *LEGIRE era LEGISSEM, LEGISSES, LEGISSET, LEGÍSSEMUS, LEGÍSSETIS, LEGISSENT, origen de les respectives formes *llegís*, *llegisses*, *llegís*, *llegíssem*, *llegísseu*, *llegissen*, les variants de les quals estudiarem al mapa corresponent.

La caiguda de la desinència -EM, per evolució fonètica normal (com la de *PARTEM* > *part*, enfront del manteniment de la vocal -A en la desinència -AM, *CANTABAM* > *cantava*), va donar *llegís* en cat., forma mantinguda en l'or. i part del bal., amb les var., a més de *lle[ɟ]ís*, *lle[dʒ]ís* (bal.), *lle[tʃ]ís* 99, 102, que es va mudar en *llegissi* (var. *lle[dʒ]issi* 85), *llegissa* (var. *lle[tʃ]issa* 87, 89, *llegixa* 117), *llegisse* 119, 120 (var. *lle[tʃ]isse* 93, 94, 108, *llegixe* 104) o *llegisso* 103, 126, per analogia amb les desinències del present de subjuntiu (*canti/senti; senta; sente; sento*); *llegissi* és propi del ross. i de l'alg., mentre que *llegissa/llegisse/llegisso*, ho són de parlars nord-occ.

L'increment -ig- ha generat *llegigués* (var. *lle[dʒ]igués* 78, 101, *lle[tʃ]igués* 99, *lle[jɜ]igués* 129), *llegiguessa* 86, 88, 92, 96, 98, 105, 110-112, 116 (var. *lle[tʃ]iguessa* 90, 106, *lle[z]iguessa* 95), *llegiguessi* 3, 5, *llegiés* 133 (> *llegés* 143); *lle[dʒ]isquessa* 115, 118, encrueat amb *lle[dʒ]isca*

122, com *llegiguesca* 107, 141; *llisgués* 135, 146, 147 (var. *lli[ɟ]gués* 140, 145); aquest increment, propi de parlars nord-occ. i bal., s'hauria generat a partir de *sàpiga* i *càpiga* (< *sàpia*, *càpia*) induïts pels antics *córrega* i *òbriga*, i d'aquí la desinència -és (cf. Gulsoy, 1993: 412-414).

Una altra forma és representada pel tipus *llegira*, antic condicional en -ra, que va assumir el valor d'imperfecte de subjuntiu, conservat en val. (var. *lle[tʃ]ira*, *lle[dʒ]ira*; *lli[tʃ]era* 184, amb eventual canvi de conjugació per analogia amb verbs de la classe II [*batera*]). La mateixa desinència es troba en formes que tenen per base el radical *llisc-/llisg-* del present d'indicatiu i de subjuntiu: *llisquera* (var. *llisquere* 153, *lli[ɟ]quera* 148, 157, 178, 190, *lli[ɟ]quere* 152, *lli[dʒ]quera* 155), *llisquera* 130, 149, 159-162, 189 (var. *llisquere* 154, *lli[ʃ]quera* 163, 166, 167, *lli[tʃ]quera* 165).

Lleiesse 100 és d'encuny arag.

Geogràficament, el tipus *llegís/llegissi* ocupa el ross., cat. principatí, bal. i alg., amb una penetració, especialment en bal. i cat. nord-occ., de *llegigués*; *llegissa* té força representació en nord-occ. Tota aquesta àrea contrasta amb la innovada *llegira/llisquera* del val. i part del tort.

Llegís (model *servís*) és la forma normativa des del *DOrt*, 1917; *llegira* (model *servira*), des de la *GIEC*, 2016 (pàg. 280), forma que la *PEOLC Morfologia* (pàg. 27-28), considera pròpia de l'àmbit restringit (parlars valencians); *llegís* (*servís*), en els parlars valencians, només és forma pròpia de registres molt formals; no és recomanable la forma *llegigués* (*servigués*).

